

Izvolili bomo nove odbornike

Priprave na letošnje volitve odbornikov občinske skupščine in poslancev republiške skupščine so bile letos zelo živahne in so trajale več mesecev. V vseh delovnih enotah so imeli kandidacijske zборе volivcev, na katerih so volivci lahko predlagali poljubno število kandidatov, nato pa se odločili tudi za število in imena kandidatov, ki naj bi jih vpisali na kandidatne liste.

Včeraj smo izvolili odbornike zbora delovnih skupnosti pri občinski skupščini Jesenice, ki bodo zamenjali dosedanje odbornike, katerim je potekla dveletna mandatna doba. Volili so v naslednjih delovnih enotah naše železarne: plavž — elektropeč, šamotarna, elektrodni in gradbeni oddelek, promet — transport, elektro delavnica — energijski oddelek, GEŽ, nadzorna služba, gasilci, reševalna služba, upravne službe, vodstvo topilnic, predelovalnih in energetskih obratov, Javornik II, vodstvo valjarn, Javornik III, promet — transport Javornik, energija in OTK Javornik. Na področju naše železarne so v osmih volilnih enotah kandidirali naslednji kandidati za zbor delovnih skupnosti občinske skupščine Jesenice: Vladimir Klinar, Jelka Božič, Franc Gasar, Kristijan Mertelj, Janez Stenovec, Alojz Sodja, Andrej Podviz, Franc Konobelj, Zdravko Pogačnik, Ivan Bernik, Franc Fon, Jože Svetina in Andrej Burger. Izmed kandidatov je bilo na včerajšnjih volitvah izvoljenih osem odbornikov.

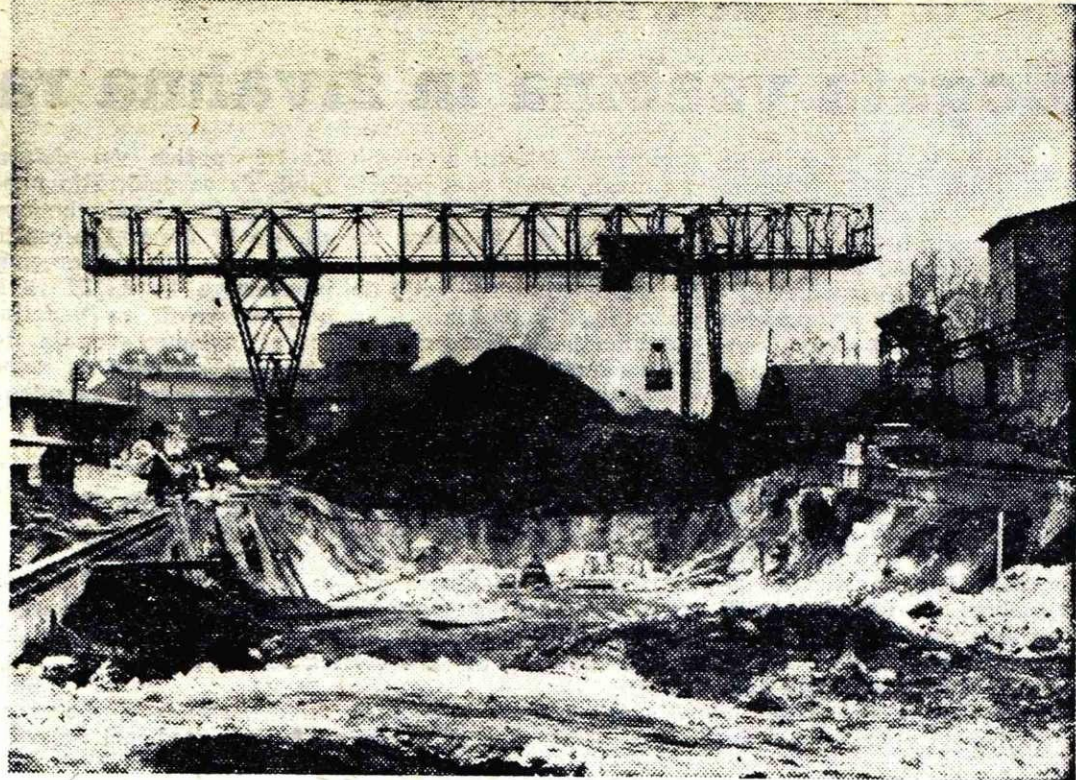
Jutri bodo volitve tudi za odbornike občinskega zbora občinske skupščine Jesenice. O pomenu volitev in o pripravah smo obširneje poročali že v prejšnjih številkah »Železarja«. Dodamo naj le še to, da so na vseh zbora volivcev volivci obravnavali aktualne probleme in opozarjali na nujnost reševanja najbolj perečih problemov z vseh področij gospodarstva, komunalne dejavnosti, šolstva, kulture in prosvete itd.

Obširneje o poteku včerajšnjih in jutrišnjih volitev bom poročali v prihodnje. Objavili bomo tudi imena novoizvoljenih odbornikov na področju naše železarne in z nekaterimi izmed njih izmenjali tudi nekaj mnenj o problemih, ki jih bo treba po njihovem mnenju v občinski skupščini Jesenice dosledno in vztrajno obravnavati ter reševati.

24. redna seja upravnega odbora

V petek, 19. marca, je imel upravni odbor 24. redno sejo, na kateri so razpravljali o problematiki investicijskih del, o lokalnih avto prevozi delavcev na delo in z dela ter reševali tekočo problematiko. Zaradi pomanjkanja časa so morali vrsto vprašanj odložiti za prihodnjo sejo.

Glede investicijskih del oz. pravi, seveda bolj konkretno, roma rekonstrukcije so člani tudi za sejo delavskega sveta ugotovili, da dela po tem t. Glede zakasnitev domačih minskem programu zaostaja izvajalcev pa je upravni od- jo, predvsem zaradi zakasni- bor sklenil, da je treba pove- tev domačih izvajalcev. Uprav- biti na razgovor predsednike odbora je poročilo sicer spre- delavskih svetov in upravnih jel in sklenil, da se le-to pri- odborov tistih gospodarskih

Kako smo pričeli z gradbenimi deli za novo aglomeracijo

Člane kolektiva smo že večkrat v »Železarju« obveščali o pripravljalnih delih za rekonstrukcijo naših plavžev in gradnjo nove aglomeracije.

18. januarja letos smo zasadili prvo lopato. Tega dne smo namreč pričeli z dokončno izgraditvijo rudnega dvora. Rudni dvor bi bil v taki velikosti kot je bil do sedaj, premajhen za potrebe obeh plavžev po rekonstrukciji, saj se bo zmogljivost naših plavžev povečala za 180 %. Dela izvaja Komunalno podjetje Jesenice.

Obstoječi rudni dvor, ki do sedaj ni bil ves izkoriščen, bomo skrajšali zaradi potrebnih tirnih naprav od 203 na 180 metrov. Da bi povečali zmogljivost, bomo v dolžini 80 m poglobili rudni dvor za 5,5 metra. Do sedaj je že izkopane okrog 5.000 kubičnih metrov zemlje, pa tudi stranski oporni zidovi so na posameznih odsekih že izdelani. Ko bomo ta dela v maju zaključili, bomo takoj začeli predstavljati tir, ki je lociran na vzhodni strani rudnega dvora. Ta tir bomo uporabljali za razkladanje rude v času gradnje drobilnice I., ki bo zahtevala rušenje tira na zapadni strani rudnega dvora. Prav tako računamo, da bomo v maju ali že koncem aprila začeli z gradbenimi deli za zračalno napravo, kar bo zahtevalo v I. fazi rušenje 50-metrov skladišča za ognjevarno opeko. Zgradbo aglomeracije, ki je od vseh objektov največja, saj bo en del visok 36 metrov, bomo predvidoma začeli graditi v

septembru. Poljaki so že poslali dispozicijske gradbene načrte in so v podjetju Slovenija projekt v Ljubljani že začeli izdelovati glavni projekt.

Hrib, na katerem je stala stanovanjska hiša, imenovana »grad«, zgrajena v letu 1905, bomo začeli odkopavati v začetku aprila.

Delo se torej počasi premika z mrtve točke in upam, da bomo v drugi polovici letošnjega leta imeli v Hreno-

vici že pravo delovno mravljišče.

V času od 7. do 16. marca letos sta se mudila pri nas glavni projektant za celotni obrat gospod dipl. inž. Słoniowski in glavni energetik gospod dipl. inž. Mierzwa. Z njima smo se, v sodelovanju s predstavniki Slovenije projekta, »Rade Končarja« in Metalne Maribor pogovorili še o več nejasnostih pri izdelavi dokumentacije, dobavi opreme in sploh skupnega sodelovanja. Problemi so bili še pri dokončni odločitvi postavitve tirnih naprav pred in za zračalnico vagonov. Inž. Barbič iz podjetja ŽTP Ljubljana je po odobritvi lokacije tirov pred zračalno napravo po njegovem predlogu v Ljubljani dne 15. marca povedal, da bo možno izdelati (nadaljevanje na 3. strani)

Nagradni razpis

V današnji številki objavljamo štiri prvo-aprilske šale. Dragi bralci, kdor izmed vas misli, da je odkril vse štiri, naj izreže nagradni razpis in pod številko 1, 2, 3, 4 vpiše, pod kakšnim naslovom in na kateri strani so objavljene. Tisti, ki boste pravilno odgovorili in nam svoje odgovore poslali do 7. aprila, boste lahko sodelovali v nagradnem žrebanju za štiri nagrade: 2000 din in trikrat po 1000 dinarjev.

Prvoaprilske šale so:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Ime in priimek: _____

Obrat: _____

Bogata vsebina in živahna razprava

Delegati V. kongresa so se spet vrtnili na svoja delovna mesta. Poročali smo že, da se je kongresa udeležilo tudi deset delegatov, ki so zaposleni v naši železarni. Sekretarja tovarniškega komiteja ZKS Franca Kobentarja smo prosili, da pove kaj več o delu kongresa. Naši prošnji se je rad odzval in povedal:

»Vsebinsko V. kongresa je bila zelo bogata, delegati pa izredno delavni, saj se je za razpravo na plenarnih zasedanjih in v treh komisijah prijavilo tolikšno število govornikov, da vsi niso prišli niti na vrsto in so morali nekateri delegati oddati napisane razprave sekretariatu kongresa. Mnogo delegatov je obravnavalo aktualno problematiko, predvsem gospodarsko. Govorili so o delavskem samoupravljanju, o nagrajevanju po delu, otroškem varstvu, stanovanjski izgradnji in drugih problemih.

Misli, ki so jih povedali

posamezni delegati v svojih razpravah, kakor tudi politični sekretar CK ZKS Miha Marinko v svojem uvodnem referatu, bodo nam vsem služile kot napotilo za akcijo do prihodnjega kongresa.

Resolucija V. kongresa, ki jo je na zadnjem plenarnem zasedanju prebral sekretar Centralnega komiteja Stane

Kavčič, poziva vse delovne ljudi, da se pridružijo napotkom, ki jih vlagajo komunisti, da bi čimprej uresničili vse, kar je bilo na kongresu povedanega in da bi se še bolj zavzemali za nadaljnji razvoj samoupravljanja ter napredne socialistične demokracije in seveda za odnose med ljudmi.

Za nami sta torej VIII. kongres ZKJ in V. kongres ZKS. Na obeh kongresih je bilo izrečenih veliko koristnih misli. Naloga komunistov in vseh ostalih delovnih ljudi pa bo, da kar najbolj vestno uresničujemo naloge, ki so razvidne iz obeh resolucij in bogatega, res obširnega gradiva.

- or

25. seja upravnega odbora

25. redna seja upravnega odbora je bila v torek, 23. marca, z zelo obširnim dnevnim redom. Tudi na tej seji niso uspeli obravnavati vseh vprašanj in so zato sklenili, da bodo sklicali še eno sejo, ki bo v četrtek 26. marca.

Na seji v torek so potrdili program izkoriščanja sredstev amortizacije za zamenjavo, predlog delitve čistega dohodka, ki ga bo upravni odbor posredoval zborom delovnih enot, da tudi ti o predlogu razpravljajo, oziroma da ga potrdijo pred sejo delavskega

sveta. V tem smislu bo upravni odbor predlagal delavskemu svetu, da skliče zbor delovne skupnosti železarne, pred tem pa še konferenco organov samoupravljanja.

Na 25. seji je upravnemu odboru poročala uprava o izvajanju sklepov gospodarsko-politične konference in je upravni odbor na podlagi poročila sklenil:

— pravilnik o delitvi čistega dohodka je treba zaenkrat uskladiti s statutom, vendar na nivoju celotne železarne, — za sejo delavskega sveta je treba pripraviti poročilo, kako se po delovnih enotah sestajajo zbori,

— ker je ustanovitev oddelka za družbeni standard nujno potrebna, naj uprava preseli fakturni oddelk iz stavbe kadrovskega sektorja.

V nadaljevanju seje so člani razpravljali še o problematiki nagrajevanja, ki jo je upravnemu odboru posredoval kadrovski sektor. Na podlagi poročila in predlogov je upravni odbor sklenil:

— Sprejme se predložena rang lista oziroma pregled višine in razponov doseženih osebnih dohodkov ter odstopanja od analitične ocene. V

kolikor ta odstopanja postanejo kritična, naj jih rešuje komisija za nagrajevanje, vendar v okviru predvidenih razponov.

— Za delovni enoti šamotarino in strugarno valjev je upravni odbor, preko komisije za nagrajevanje, predložil delavskemu svetu popravek cenikov oziroma spremembo formiranja mase, ker ti dve enoti z osebnimi dohodki zaostajata za drugimi enotami.

— V zvezi s problematiko zaradi različne uporabe obračuna proračunskih prispevkov iz osebnega dohodka naj se uprava zanima pri ustreznih forumih, če ta sprememba opravičuje povečanje čistih izplačil.

— Glede izkoriščanja prihrankov na stojninah, do katerih so delovne enote upravičene, je upravni odbor predlagal, da se ta sredstva zagotovijo pri delitvi skladov.

— Vlogo delavskega sveta elektro in toplotne energije je upravni odbor odstopil komisiji za nagrajevanje.

PRVA ŠARŽA NA NOVI ELEKTRIČNI PEČI

Čeprav bi morala nova električna peč po planu začeti obratovati že v preteklem letu, se je začetek obratovanja zelo zavlekel. Vendar v četrtek, 1. aprila, okrog 10. ure, bo peč dala prve tone jekla. Založili bodo prvo poskusno šaržo. Z ozirom na pomembnost tega dogodka za našo železarno vabimo vse, ki jih to zanima, da si v četrtek, 1. aprila, ogledajo ta slavnostni trenutek.

REŠITEV KRIZANKE, OBJAVLJENE V 12. ŠTEVILKI

Vodoravno: 1. praška, 7. Ravnik, 8. sklop, 9. Avar, 11. at, 13. Ri, 14. nart, 17. Marta, 19. kanton, 20. arkada.

Navpično: 1. prstan, 2. rak, 3. avla, 4. snov, 5. kipar, 6. ak, 10. Rižana, 12. Tamar, 15. Rank, 16. trta, 18. tod, 19. Ka.

OBVESTILO

Dne 17. marca so bili najdeni na cesti od železarne do železniške postaje boni za malico, ki jih izdaja železarna članom kolektiva. Kdor bone za malico pogreša, naj se javi v pisarni sindikalne podružnice, kjer jih lahko dvigne.

Franc Kobentar, novi član CK ZKS

Delegati V. kongresa Zveze komunistov Slovenije, ki je zasedal v veliki dvorani Gospodarskega razstavišča v Ljubljani od 17. do 20. marca, so na zadnjem plenarnem zasedanju 20. marca izvolili tudi 99 članov Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, 15 članov kontrolne komisije in 9 članov revizijske komisije. V novem centralnem komiteju je 47 novih članov, med njimi tudi sekretar TK ZKS Železarne Jesenice Franc Kobentar. Tov. Kobentar je tudi prvi Jeseničan, ki je bil po osvoboditvi izvoljen v najvišji organ partije v naši republiki.

Rojen je bil 19. maja 1930 na Hrušici pri Jesenicah. Med drugo svetovno vojno je bil izseljen v Nemčijo, po vrnitvi na Jesenice pa je takoj začel z aktivnim delom v mladinski in SKOJ-evski organizaciji. Dolgo vrsto let se je aktivno udeleževal v družbeno-političnih organizacijah na Hrušici, v železarni pa je bil šest let član delavskega sveta, v eni mandatni dobi pa tudi podpredsednik upravnega odbora. Preden je bil imenovan za sekretarja TK ZKS, je bil predsednik stanovanjske komisije, zdaj pa je že drugo leto sekretar tovarniškega komiteja v naši tovarni. Je tudi član občinskega komiteja Jesenice in okrajnega komiteja Zveze komunistov Ljubljana.

Tov. Kobentarju k izvolitvi iskreno čestitamo in mu želimo pri odgovornem delu tako v Centralnem komiteju ZKS, kakor tudi v našem železarskem kolektivu kar največ delovnih uspehov.

-or

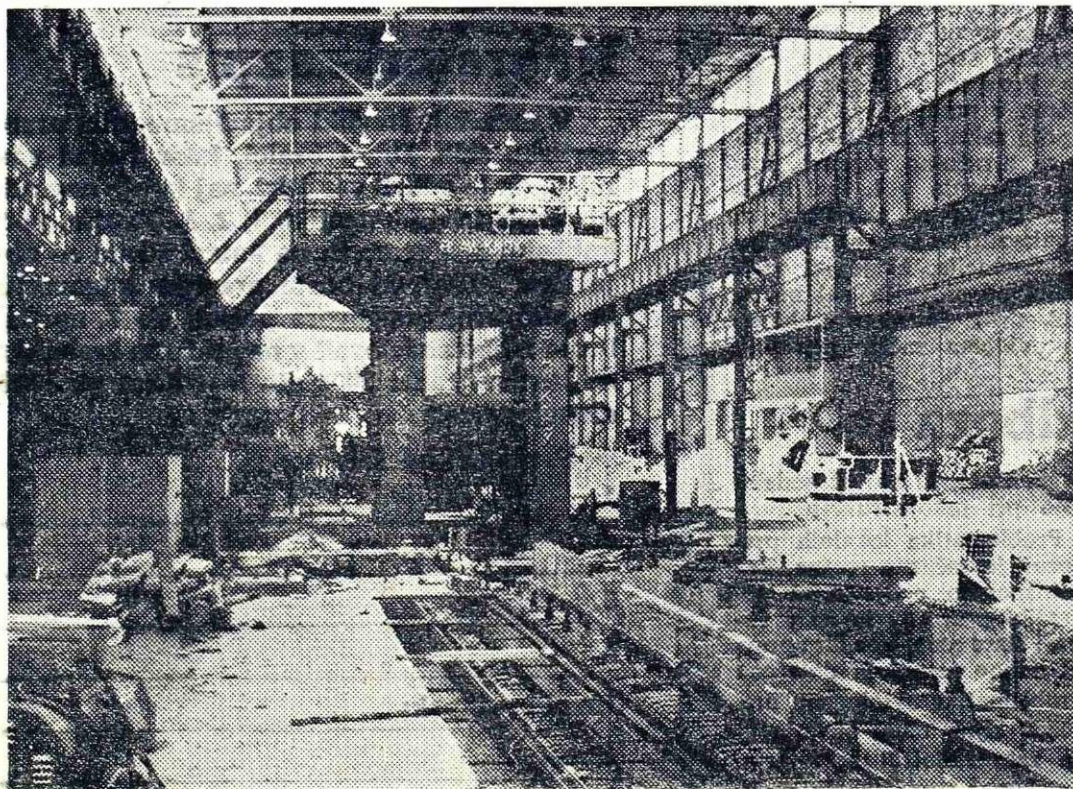
ŽELEZARSKI GLOBUS

ALBANIJA — V bližini Tirane bo 1. aprila letos pričela obratovati prva albanska železarna s koksarno, plavži, kisikovo jeklaro ter valjarnami profilov, trakov in pločevine. Imela bo letno zmogljivost 4,5 milijona ton surovega jekla, ki ga bodo proizvajali v 500-tonskem LD konvertorju, doslej največjem na svetu. Železarno so zgradili v enem letu, potrebna finančna sredstva v višini 180 milijonov dolarjev pa je prispevala vlada ZDA.

INDIJA — Poleg treh že obratujočih železarn v Rourkeli, Durgapurju in Bhilai ter četrte, ki jo gradijo v Bokaru, pripravlja indijska vlada

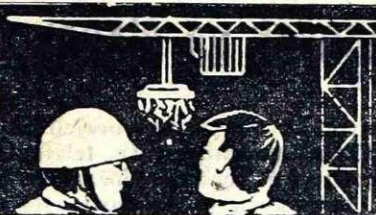
gradnjo še pete železarne. Predvidoma bo njena začetna zmogljivost 1,5 milijona ton surovega jekla letno z možnim poznejšim povečanjem na 4 milijone ton. Vlada je zaupala izdelavo osnutka projekta, kakor tudi obdelavo vprašanja lokacije in financiranja gradnje, posebni skupini ameriško-britanskih strokovnjakov.

ZDA. Največja železarska družba v ZDA United States Steel Corp. namerava zgraditi letos novo hladno valjarno za proizvodnjo trakov izredno drobnih dimenzij. Na tej napravi bodo valjali trakove v dimenzijah 0,025 do 0,05 mm.

Montažna dela v novi valjarni na Belškem polju kar dobro napredujejo. Težave imajo z domačo strojno in elektro opremo, ker podjetja ne izpolnjujejo predvidenih rokov

Nesreče

Inštalacija - ozko grlo vzdrževanja

TALILNICE PLAVŽ

Tomo Horvat, čistilec streh, ni nosil čelade pri delu, zato si je poškodoval glavo, ko se je zaletel v kotno železo.

MARTINARNA

Borislav Dinevski, jamski pomočnik, si je pri zapenjanju kokil poškodoval mezinec desne roke.

Silvester Žigon, pomočnik čistilca preboda, je zapenjal brame. Pri tem mu je padel vroč pesek za coklo in mu opeknel stopalo.

Hasiba Cataka, jamskega pomočnika, je sodelavec pomesti udaril na levo oko s palico aluminija in mu ga poškodoval.

Janez Lužar, jamski pomočnik, je zapenjal vroče kokile. Pri tem so se mu vnele hlačnice in si je opeknel desno nogo.

LIVARNE

Ibrahim Huzejrović, čistilec litine, je čistil litino. Pri tem mu je odletel železni prah v oko in mu ga poškodoval.

Jože Jožef, izkopalec jeklene litine, je izkopaval jekleno litino. Pri tem mu je padel vroč pesek za čevlji in si je opeknel levo nogo.

VALJARNE JAVORNIK I

Rudi Prezelj — vezač, je nesel probe v kovačnico. Ko so bile izgotovljene, jih je popravil z golo desno roko in si jo opeknel.

Jože Cigler, I. rezalec, si je med valjanjem tračnega železa poškodoval nos.

Krsto Sučur, brusač, je popravil jermenico na rafalno stroju in si pri tem poškodoval prst na levi roki.

Milan Stevič, žagar, je žagal probe. Ko je prijel kos z rokavico, se je z ostrim robom urezal v desno roko.

Slavko Milovanović, pomočnik pri peči, je pomagal vle-

či gredice iz peči. Pri tem mu je gredica padla na tla. Ko jo je hotel s kleščami prijeti, se je udaril na levo roko.

JAVORNIK II

Anton Debevc, rezalec, se je pri rezanju platin udaril na zapetsje leve roke.

Anton Vodusek, žarilec, si je pri postavljanju pločevine na peč poškodoval zapetsje leve roke.

VALJARNA 2400

Peter Kristan, avtogenski rezalec, si je pri obračanju letev za avtogenski aparat poškodoval palec desne noge.

ŽICNA VALJARNA

Ciril Intihar, I. zankar, je sekal na krožnem vodilu zavezani profil. Medtem se je zapletla še tekoča žila na I. kvadratu, se zadrnila in zbila ponesrečenca na tla. Opeknel si je levo roko.

Zdravko Košir, žerjavovodja, je šel skozi brusilnico, stopil na rob stopnice in si izvinil levo nogo.

STROJNO-ENERGETSKI

OBRATI MEHANIČNE DELAVNICE

ALBERTA KRMELJA, strugarja v strugarni, je svitek ostružkov okrog v stružnico vpetega kosa, ko je ustavljal stružnico, ranil v levo sen-

VZDRŽEVANJE JAVORNIK

MARJANU ROZMANU, elektricarju v elektro delavnici, je med premikanjem demag dvigala spodrsnil vlečni kavelj, padel je in si poškodoval prsni koš.

MARJANU BERGINCU, instalaterju v instalacijski delavnici, se je v strojnici črpalke valjarne 2400 med natičkanjem gumi cevi zdrobila steklena cevka. Poškodoval si je palec in kazalec leve roke.

PROMET

STANE VIDOVIČ, premikač normalnotirne proge na prostoru, je med sestopom z normalnotirnega voza izvinil gleženj desne noge.

HAMLETU BALAGIČU, premikaču ozkotirne proge na Javorniku, je med spenjanjem ozkotirnih voz stisnilo desno roko.

TRANSPORT

LJUBU JEREBU, razkladalcu žlindre na nasipu, je med razkladanjem žlindre, ko je stopil na most prekucne naprave, spodrsnilo in si je poškodoval desno nogo.

JANOŠU ŠILIJU, razkladalcu žlindre na nasipu, je med spuščanjem ročnega dvigala spodrsnilo in si je z železnim drogrom poškodoval sredinec desne roke.

Širjenje obratov, vedno večja mehanizacija strojnih naprav, kurjenje SM peči z mazutom, segretim zrakom in kisikom, kakor tudi dotrajani glavni vodi vseh vrst energije, zahtevajo vedno več vzdrževanja. Ker vseh del ne moremo opraviti kot bi naročniki želeli, so najprej na vrsti dela na glavnih vodih, pečeh in strojnih napravah, zaostajajo pa dela na centralni kurjavi, higienskih napravah, da ne omenjam preventive. Le s požrtvovalnostjo kolektiva in nadurnim delom nam uspe, da ne pride do zastoja v obratovanju.

Vzrokov za to je več. Med najvažnejšimi so premajhni prostori delavnice in skladišča. Delavnico imamo v žebeljarni in smo se tja preselili zasilno v septembru leta 1949. Torej že 15 let takorekoč vedimo v tem prostoru. Našega dela ni mogoče dosti mehanizirati, toda kljub temu bi potrebovali nekaj strojev in naprav, vendar jih sedaj nimamo kam postaviti (strojna žaga, vibrator za nabijanje cevi, stroj za krivljenje, mali žerjav itd.). Kljub temu, da skoraj 80 % dela opravimo na terenu, potrebujemo po dva instalaterja svojo delovno mizo, primež in omario za orodje ter varilno garnituro.

Enako je z garderobo in umivalnico, za kar uporabljamo odprt hodnik, v katerem se drenjamo na začetku in koncu dne. Težave so tudi s skladiščem. Nimamo kam vskladiščiti vsaj minimalno količino takih cevi, ki jih cevna izdeluje le v daljših presledkih.

Da bi urebili problem s prostori, je bilo v zadnjih desetih letih že več predlogov,

toda še vedno smo tam, kjer smo bili. Sedaj nam obljublja prostore, ko se bo žična valjarna preselila na Belo. S tem se strinjamo, toda kako prebroditi težave do tedaj.

Tare nas tudi pomanjkanje delavcev. Po normativu imamo 36 delovnih mest, trenutno pa je zasedenih 32. Všteje so skladiščnik, 2 izolirarja in 6 mladih pomožnih delavcev, ki smo jih vzeli v priučitev. Tako se število sposobnih instalaterjev zmanjša že na minimum. V nekaj mesecih bi ta problem rešili, ker se bo šest naših sodelavcev vrnilo iz JLA, trije pa se bodo izučili, toda problematičen je normativ.

Težave imamo tudi z vzgojo kadrov. Instalaterjev imamo toliko, kolikor jih vzgajamo sami. V glavnem so to absolventi železarske poklicne šole, v prejšnjih letih pa smo vzeli tudi kvalificirane delavce sorodnih strok, da so se prekvalificirali. Imamo pa še nekaj mladih, ki se priučujejo. Vajenci imajo praktični pouk zadnji dve leti v naši delavnici, kjer jim pomočnik mojstra posreduje praktično znanje. Vso drugo izobrazbo imajo v šoli. Ker pa je instalatersko delo v našem podjetju zelo obširno in zahtevno, je najboljši absolvent poklicne šole zaradi skromnega praktičnega pouka šele začetnik in traja nekaj let, da postane samostojen. Obvladati mora poleg instalaterskih del tudi plamen-sko rezanje in varjenje v vseh položajih. Ker so instalaterska dela običajno brez načrtov, mora imeti posebno sposobnost za oblikovanje cevi na kraju samega, da so izdelki lični in da odgovarjajo namenu. Vsa ta dela pa je običajno treba opraviti pod težkimi pogoji.

Omenjeni pogoji in deloma tudi nagrajevanje so vzrok veliki fluktuaciji iz naših vrst. V zadnjih desetih letih je odšlo 12 kvalificiranih in visoko kvalificiranih delavcev iz našega kolektiva. Nekateri so se odločili za nadaljnje šolanje, drugi za drugo podjetje, vsek pa je za nas pomenil precejšnjo izgubo.

Z vsemi navedenimi problemi se bomo morali čimprej energično spoprijeti, pomagati pa nam bodo morali pri tem vsi. Le tako bomo lahko vzdrževali naprave v proizvodnih obratih v redu in omogočili nemoteno obratovanje, ki je edino pogoj za dobro gospodarjenje ter še večje uspehe. Franc Solar

Kaj in kako dela mladina v naši železarni

PROGRAM IDEOLOŠKO-POLITIČNE KOMISIJE

Pred to komisijo so precejšnje naloge, posebno, če upoštevamo, da ta komisija v lanskem letu ni v celoti izpolnila svojega programa.

Tako je nujno, da začnemo nekje precej pri začetku, saj bi le s tem začeli zopet normalno delati oziroma opravljati dolžnosti, ki jih pač ideološka komisija ima. Program, ki je glede na vse okolnosti lahko precej obsežen, ne bomo tako na široko raztegnili, ampak se bomo omejili na res najbolj važne stvari in le-te tudi stoddotno izpolnili.

Mogoče naj najprej omenim »šolo za življenje«, ki je po našem mnenju za mladega človeka res koristna, saj je njen program tako pester, da lahko sleherni mladinec, če je še tako zahteven, v njej najde nekaj koristnega in zanimivega. Seveda je veliko odvisno tudi od predavatelja, ki določeno predavanje vodi, vendar upamo, da s te strani ne bo slabosti, saj bomo vse skupaj zaupali Delavski univerzi, ki s kvalitetnim predavateljskim kadrom tudi razpolaga.

Ko smo že pri šolah, bi

omenil še mladinsko politično šolo, ki jo imamo tudi namen organizirati. Lahko trdim, da tudi ta šola veliko pripomore k izgradnji pravega lika mladince — bodočega nosilca vseh naprednih idej. V programu te šole so zajete vse aktualnosti doma in v svetu, tako politični dogodki kot gospodarsko stanje. Zadnje čase postaja pri mladih, pa tudi nekaterih starejših predsednikih in sekretarjih problem, kako pri-

praviti sestanek, kako voditi diskusijo in kaj je za uspeh sestanka sploh potrebno? Tudi s te strani bomo prikočili na pomoč in organizirali seminar za mladince, ki jim je le-ta potreben. To bi bilo vprašanje enega ali največ dveh dni, tako da ne bi bil nihče preobremenjen. Seveda pa med letom ne bo manjkalo zanimivih predavanj in posvetovanj, v kolikor bo pač zanimanje za je. S. J.

Kako smo pričeli z gradbenimi deli...

(nadaljevanje s 1. strani)
tore po poljskem projektu za zračno napravo. Razlike so namreč med našimi in poljskimi železniškimi predpisi. Pri reševanju tega problema so sodelovali tudi predstavniki prometa, pri ostalih stvarih pa delno tudi obratovodja plavža.

V soboto, 13. marca, sta prišla k nam strokovnjaka firme Förderanlage z Dunaja, da bi se skupno s poljskimi projektanti pogovorili o mož-

nosti nabave dozirnih tehtnic, kakršna še poskusno obratuje v naši stari aglomeraciji. S to tehtnico smo, kar se tiče mehanskega dela in njene sigurnosti za obratovanje, kaj lahko zadovoljni. Vprašanje pa je, če bo njena dozirna točnost odgovarjala zahtevam, kot jih danes vsip za plavže, v pogledu konstantnosti kemične analize, postavlja ali ne. Njeno točnost bomo v štirinajstih dneh še prekontrolirali. Inž. Vinko Golc

ZAHVALA

Ob smrti drage mame, stare mame in tašče

MARIJE KOSEM

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam izrazili sožalje ter se poslovili od naše drage mame. Zahvaljujemo se dr. Tancarju, dr. Brandstetterju, dr. Čotarju, dr. Zalokarju in zdravniškemu osebju za vso pozornost, vsem darovalcem vencev in cvetja, komornemu zboru za žalostinke, lastnikom osebnih avtomobilov za dragoceno uslugo in vsem, ki so jo tako številno spremili na zadnji poti.

Zalujoči: sin Andrej z ženo Renato in vnuka Matej ter Andrejka.

Bil sem med češkimi alpinisti

Od 13. do 21. marca je bil v Visokih Tatrah na Čehoslovaškem zbor čehoslovaških hribolazcev kot uvodna prireditev III. spartakaniade. Poleg 600 čehoslovaških alpinistov iz vseh večjih in pomembnih središč planinstva so bili navzoči številni zastopniki Poljske, Madžarske, Sovjetske zveze, Bolgarije in Slovenije.

Na zboru je bilo dobro vidno tesno in uspešno sodelovanje vzhodnoevropskih alpinističnih organizacij, med katerimi zavzemajo čehoslovaški alpinisti, poleg sovjetskih, najvidnejše mesto. V povojnih letih se je alpinizem na Češkem zelo hitro razširjal, tako množično kot kvalitetno. Njihovi odlični alpinisti so bili uspešni tudi v najtežjih smereh Alp, Kavkaza in Pamirja, kot tudi v Tatrah, Hindukušu in drugih zahtevnih gorskih skupinah. V zadnjih treh poletnih plezalnih sezonah so se nekateri uspešno uveljavili tudi v naših gorah.

Slovenska zastopnika sta na Češkem navezala tesne stike in lahko pričakujemo, da bo sodelovanje med našimi in češkimi alpinisti v bodoče še tesnejše, saj so pokazali izredno zanimanje za naš močeni planinski svet.

Že ta teden je na povabilo alpinističnega odseka PD Jesenice prispela v Martuljk prva zimska alpinistična odprava, ki jo bo vodil mojster športa Ivan Kluvanek. V njej bodo priznani češki alpinisti, ki bodo skušali do 4. aprila preplezati v Planici, Trenti, na Vrščicu, Krnici, Martuljku in v Vratih vrsto težkih in najtežjih zimskih smeri.

V počastitev III. spartakaniade so zaključili na Češkem

Visoke Tatire

tudi zadnje temeljite priprave za odhod njihove prve alpinistične odprave v Afganistan, kjer se bo trinajst najboljših alpinistov poskušalo povzpeti na 6 in 7 tisočake Hindukuša, ki velja še za neraziskano alpinistično področje.

Čehoslovaške Visoke Tatire so edinstveno lepe in proglašene za narodni park. Zelo so zanimive za ljubitelje gora ter bogate po pestri gorski favni in flori, ki je zaščitena. Ponašajo se s številnimi jezери, fantastičnimi grebeni, stenami, žlebovi in kamini, tako da zadovoljijo in navdušijo še tako zahtevnega in razvajenega poznavalca gorskega sveta. Zato bodo prav gotovo zanimive tudi naše bodoče alpinistične odprave.

Odgovor na članek: „Koliko časa še tako“

V petek, 12. marca, smo prejeli od Anice Jamnik, uslužbenke sindikalne podružnice JZ, telefonično naročilo za približno 50 kosil in 50 malic (obloženi kruhki) za 14. marec. Tovarišica Jamnikova je poudarila, da naj bodo malice pripravljene do 10. ure dopoldan, kosilo pa v času od 13. do 14. ure. Točno število kosil in malic pa nam bodo sporočili 14. III. do 8. ure zjutraj. Na osnovi tega naročila smo tudi izdali pismeni nalog kuhinji in osebju v prvem nadstropju Kazine.

Po izjavi Pepce Kalanove, malic. Osebe je takoj začelo kuharice v kazini, je Jože pripravljati narezek, ki je bil Hlebanja, član Izvršnega od. gostje začeli prihajati že ob marca zjutraj okrog 8. ure 8.30, so res morali počakati prišel sporočiti točno število pol ure, da je bilo vse pri-

pravljeno (46 porcij). Že ob 9.30 pa so zapustili Kazino in se vrnili na konferenco.

Na kosilo so prispeli gostje že ob 11.50, ob 12. uri pa smo jim ga servirali, ne glede na predhodno naročilo, da bo kosilo med 13. in 14. uro. Iz vsega tega je razvidno, da tako malice kot kosila nismo mogli servirati gostom takoj ob prihodu, ker so prispeli pred napovedanim časom.

Članek, ki ga je napisal Franc Kobentar, se nam ne zdi pravičen. Navaja, da sploh nismo vedeli za konferenco, da ob prihodu gostov mize v prvem nadstropju niso bile pogrnjene in da so bili natakarji še zaspani. Nihče ne more reči, da za konferenco nismo vedeli, saj smo se že dan prej pripravljali na to, po izjavi natakarjev pa so bile mize pogrnjene že ob 8. uri. Res pa je, da so bili natakarji zaspani, saj so delali do 5. ure zjutraj, ker smo imeli pogostitev jubilarntov dela, ki jo je priredila železarna.

Naj omenimo še nekaj, kar se nam ne zdi pravilno. V torek, 16. marca sva se podpisani napotili na sindikat, da bi se z Anico Jamnikovo, od katere sva dobili naročilo, pomenili o tej zadevi. Ko sva čakali, da pride tov. Hlebanja in smo o tem razpravljali, sva bili zelo presenečeni, ko je Mira Rihtaršičeva razburjena prišla iz sosednje pisarne in začela vpiti nad nama, da je v Kazini vedno vse narobe in podobno. Ali je prav, da ima tak odnos do drugih? Kaj bi bilo, če bi imeli tudi mi tak odnos do gostov, kot ga je pokazala ona do naju? Navzoča sta bila tudi Franc Kobentar, sekretar TK ZK železarne in član sindikata Jože Hlebanja, vendar na to nista reagirala.

Za kolektiv OE Kazine: Cilka Krčelj, Hermina Radovič

Jubilanti 50-letniki

V aprilu bodo praznovali 50 let rojstva naslednji naši sodelavci: **FRANC POGAČAR**, gradbeni oddelek, 1. aprila; **FRANC GASAR**, martinarna, 1. aprila; **FRANC PAVLENC**, Javornik I, 2. aprila; **VIKTOR KOPRIVEC**, plinska in vodna energija, 4. aprila; **JANEZ SMUKAVC**, transport, 6. aprila; **ANTON TOMSE**, Javornik I, 8. aprila; **ALOJZ RAUH**, promet, 10. aprila; **RUDI GOLJA**, žična valjarna, 10. 4.; **MARIJA DIJAK**, GEŽ, 10. aprila; **VIKTOR PERVA-NJA**, žičarna, 11. aprila; **JOŽE BIZJAK**, varnostna služba, 12. aprila; **JOŽE KNIFIC**, Javornik II, 13. 4.; **BOGOMIR ŠMID**, livarna, 19. aprila; **JOŽE ČEBA-SEK**, poklicna gasilsko-reševalna četa, 19. aprila; **PAVLA PAPEŽ**, GEŽ, 25. aprila, in **RUDI ŠEGA**, plavž, 29. aprila. — Iskreno čestitamo!

Doba nestalne, začasne šole

Oris zgodovine jeseniškega šolstva

Reformaciji na Slovenskem je sledila protireformacija ali katoliška reakcija, ki je popolnoma zatrla slovensko protestantsko cerkev, razen Dalmatinove »Biblije« uničila takratne slovenske knjige, ki so zgozele na grmadah protireformacijskih ognjev; izgnani so bili slovenski protestantje, ali znova krščeni, ali pa v blaznih verskih bojih ubiti, saj je verska vnema, nestrpnost, zagriženost, smrtno sovraštvo razdrlo družinske vezi, tako da so se protestantje in rimokatoličani bili na življenje in smrt. Poleg protestantskih verskih knjig so zgozele tudi slovenske knjige, ki so jih predikantje ali pridigarji ter protestantski učitelji »šolmaštri« uporabljali v slovenski šoli; tedaj je tudi ta bila zatrita, saj ni imela štirih najnujnejših pogojev; ne učiteljev,

ne učencev, ne učilnic in ne knjig. Sicer so se nekateri pridigarji in učitelji umaknili iz mest in trgov na kmete, kjer so še skrivaj pridigali in učili, a protireformacijske verske komisije so s svojimi fanatičnimi pripadniki in biriči zatrle tudi take »zakotne« šole.

Kot je v književnosti sledil propad, saj v stopetdesetih letih ni izšlo toliko slovenskih knjig kot pa v petdesetih letih, tako je tudi slovenski (protestantovski) šoli sledil propad. Mnogi protireformatorji so namreč nasprotovali vsakršni šoli in izobrazbi revnih meščanov in tržanov, zlasti pa kmečki mladini. Redke izjeme so bili oni duhovniki, ki so v župnijski šoli učili nadarjene dečke, da bi si na ta način vzgojili in izobrazili pomočnika — podruž-

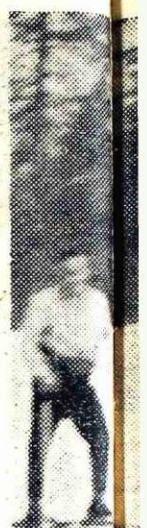
nika, kaplana ali vsaj cerkovnika, mežnarja.

Redke so bile torej osnovne šole, ki bi bile stalne, ne pa začasne, zasilne; torej kratkotrajne. Čeprav je bila jeseniška župnija ustanovljena že leta 1526 (cerkev pa sezidana že tri leta prej), ni nikjer zapisa o kakšni taki župnijski šoli na Jesenicah.

Zgodovinopisec Franc Pokorn pa je vendarle našel v farnem arhivu zapisano, da je že leta 1646 neki Matevž Kemperle poučeval (ostali podatki o šoli in učencih so neznan), a je šolmaštroski poklic opustil (bržkone zaradi premajhne plače, kot je to bilo drugod) ter leta 1664 odšel na Javornik za plavca... (danes bi rekli — beg iz prosvetne službe tja, kjer so večji osebni dohodki).

Dvajset let pozneje — torej leta 1684 pa je graščinski kaplan Andrej Peterman opravljal službo »magistra« ali »praeceptorja« — to je učitelja, »ki je fužinskih delavcev otroke učil brati, pisati, številiti, pa tudi verouka, ker zapovedano je bilo od škofijstva vsem ondašnjim graščinskim duhovnikom, da naj bodo i župniku v pomoč v dušnem pastirstvu...« (iz tega zapisa razberemo učitelja, učence, štiri učne predmete, učilnica pa je bila zatrdno v graščini). »Ravno zaradi tega sklepamo, četudi pozneje nimamo natančnejših podatkov o tem, da so ravno graščinski duhovniki, posebno na Savi, tudi v poznejši dobi izvrševali ta posel v blagor mladine. Imamo sicer zaznamovana še dva »magistra« v poznejših letih in sicer Jurija Ovsenik leta 1745 in Tomaža Konič leta 1747, a ta dva sta bila bolj nadzornika v drugih zadevah. Leta 1777 je bil na Jesenicah tudi neki učitelj, katerega je baron Zois dal izšolati v ta namen v pripraviški tečajju.«

Preden nadaljujemo z orisom iz

Franc Kob

Pre

V organizac
na Črnemu
naših sode
starejši št
tekmovali 10

Prvi sorta
ni, izmeder
boljši Kanaz
nicah sta or
movalki. Ba
Pračkova.

Starterji s
višji startac
movanje ov
starosti, b
bolj števil
bil Franci
so se na tel

rokopisan
ških učn
cah in b
sebnost (n
dodati nel
datkov tr
nam obli
so splošna
Avstrije
ja je le 74
osnovno
ska nar
temelj za
na Sloven
novitev v
so držad
(vzorne z
mestu č
in trgov
manjših
te tri vso
pine uč
pa tudi
venščini
šolsko du
klice) ost
leta; iz
otrokomo
delu; z

2. REDNA SEJA ODBORA ZA PROSLAVG 30-LETNICE KOVINACSKÉ STAVKE

Centralna proslava na Belškem polju

V ponedeljek dopoldne je bila 2. seja odbora za proslavo 30-letnice kovinarske stavke na Jesenicah. Seji je predsedoval predsednik inž. Matevž Hafner, razpravljali pa so o pripravah na praznovanje, ki bo od 22. julija do 1. avgusta. Najprej so se dogovorili, da bo v kratkem obiskala štiričlanska delegacija Franca Leskoška-Luko in Franca Popita, predsednika Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije. Namen delegacije je, da ju seznanijo z okvirnim programom in dosedanjimi pripravami na praznovanje.

Da bi bilo praznovanje pravočasno in dobro pripravljeno, so na seji določili naslednje komisije: programsko s predsednikom Dantejem Jasničem, Janko Burnik bo vodil propagandno komisijo, komisijo za finance Mirko Zupan, komisijo za preskrbo Mirko Ramuš in tehnično-gospodarsko komisijo Zdravko Strumbl.

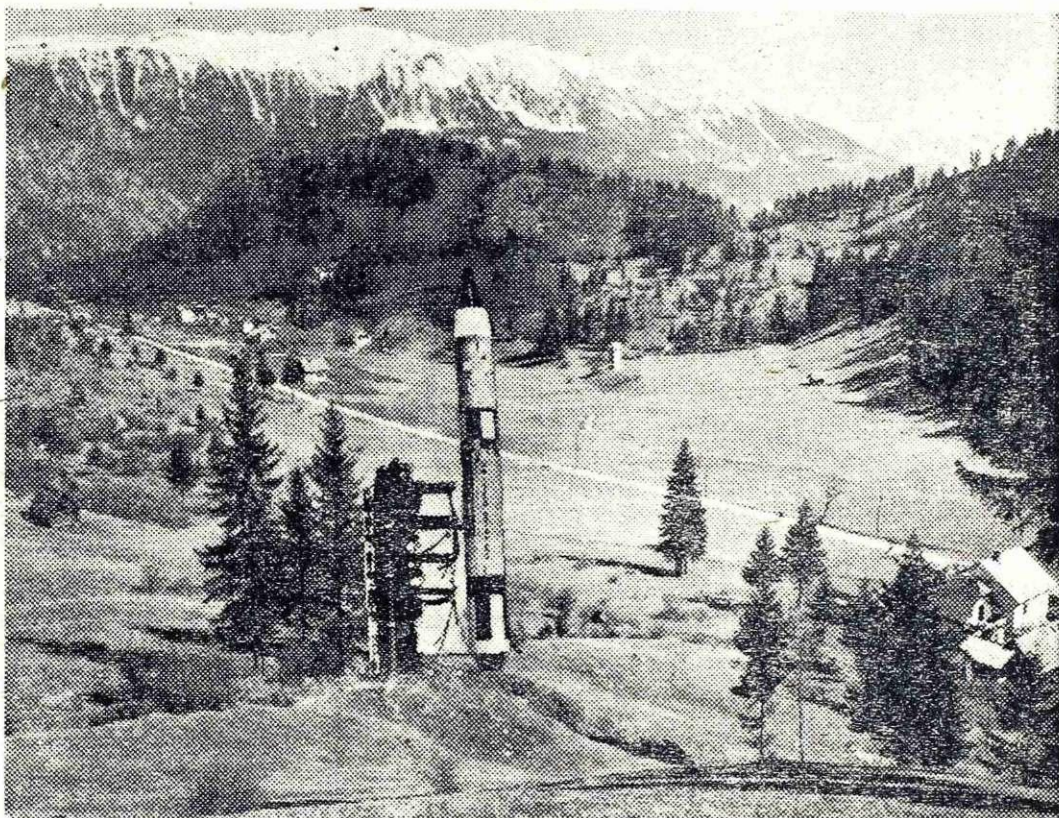
Na seji so tudi pregledali okvirni program, ki ga je pripravil že iniciativni odbor, vendar so bili udeleženci seje mnenja, da ga bo treba še obdelati, nato pa začeti s pripravami. Sprejet je bil sklep, da bo v nedeljo, 25. julija, veliko zborovanje v valjarnah Bela na Belškem polju. Ob tej priliki naj bi začel poskusno obratovati tudi

da še mnogo drugih akcij. V okvirnem programu letošnje največje proslave na Jesenicah je tudi predvideno, da bo med tednom, ko bo potekalo praznovanje, več kulturnih in športnih prireditev. Tako naj bi na Javorniku uprizorili na prostem Čufarjevo dramo »Polom«, ali pa Moškričeve »Rdeče rože«. Na večer pred zborovanjem pa naj bi Čufarjevo gledališče uprizorilo eno od Cankarjevih del. Ob tej priliki je bilo tudi predlagano, da bi gledališče »Tone Čufar« Jesenice lahko na dostojen in zelo primeren način počastilo 20-letnico ustanovitve našega gledališča.

VELIKA BRITANIJA, Neke britanska železarna je razvila nov tip nerjavečega jekla z dodatkom bakra, ki je odporen tudi proti temperaturi, do 450°C. To vrsto jekla bodo uporabljali pri gradnji reaktivnih letal z nadzvočnimi hitrostmi.

ZAHOĐNA NEMČIJA — V Zahodni Nemčiji gradijo doslej največji parni kotel, ki ga kurijo z rjavim premogom, na svetu. Kotel bo visok 100 metrov, medtem ko so za ogrodje in ostale dele stavbe, kjer bo ta kotel nameščen, porabili skoraj 3.600 ton jeklene konstrukcije. V kotlu bodo proizvajali 1000 ton pare na uro.

Uspeh mladih jeseniških tehnikov

Na Poljanah bodo v četrtek, 1. aprila izstrelili prvo raketo, ki je plod požrtvovalnega dela mladih jeseniških tehnikov.

Jeseničani, oglejte si!

Prvenstvo v veleslalomu

niz smučarskega kluba Jesenice je bilo v nedeljo enmu prvenstvo železarne v veleslalomu. Preko 100 udeležev se je udeležilo tega tekmovanja. Članice in člani so imeli krajšo progo, medtem ko so ostali imeli 1000 m dolgi progi z 80 obveznimi vratici.

so bili starejši članice in člani je bil najhitrejši Rudi Uderman iz mehanične delavnice. Organizacija tekmovanja je bila odlična. Odlično je bila pripravljena tudi proga, tako da so bili tekmovalni pogoji za vse enaki.

REZULTATI:
Članice nad 35 let: 1. Karel Razinger, Vodno gospodar-

stvo, 42,8, 2. Milan Vister, OTK, 45,7, 3. Ožbi Vister, mehanična delavnica, 47,7.

Članice: 1. Lojzka Praček, upravne službe, 48,4, 2. Danica Benedik, upravne službe, 58,4.

Člani pod 35 let: 1. Franci Koblar, konstrukcijska delavnica, 1.00,0, 2. Franc Pristov, hladna valjarna — žičarna, 1.00,1, 3. Branko Trojar, OTK, 1.01,2.

Registrirani tekmovalci: 1. Rudi Uderman, mehanična delavnica, 58,5, 2. Mitja Gorjup, mehanična delavnica, 59,8, 3. Lovro Markež, Javornik III, 1.00,1.

isane Pokorna o jeseničanih, njih plačah, o učilnicah, kjer so javno ali zasebno poučevali, je treba nekaj zgodovinskih povzročil, ki so se ohranili v Ljubljani, oziroma ločeno.

trij cesarica Marija Terezija izdala prvi avstrijski zakon »Splošna šolarska«, ki je postal pravni temelj za razvoj osnovne šole; zahtevala je ustanovitve osnovnih šol, ki bi dajale denarnih sredstev, temveč so zanje morali skrbeti šolski skladi, ki bi naj črpali denarne vire iz šolnine, raznih prispevkov in davkov, tudi od cerkev in samostanov; učitelji so morali biti usposobljeni v posebnih pripravljanih tečajih na normalkah, za nas v Ljubljani.

Pri uresničevanju osnovnošolskega zakona in ustanavljanju šol je vneto sodeloval Blaž Kumerdej z Bleda, okrožni šolski nadzornik, pozneje pa prav tako naš prvi dramatik Anton Tomaž Linhart iz Radovljice; oba sta nadzorovala šole na Kranjskem. (dalje prihodnjič)

začetka decembra do konca marca, obiskujejo otroci od devetega do trinajstega leta; poletni tečaj, ki je trajal od aprila do konca septembra, pa naj obiskujejo otroci od šestega do devetega leta starosti, ker bi tem bila pozimi prenaporna pot v šolo; za žetev pa so bile tritedenske počitnice. Šolski pouk nadzorujejo šolski nadzorniki: krajevni in okrožni ter šolske komisije; čeprav so bile šole »stvar države«, ta ni dajala denarnih sredstev, temveč so zanje morali skrbeti šolski skladi, ki bi naj črpali denarne vire iz šolnine, raznih prispevkov in davkov, tudi od cerkev in samostanov; učitelji so morali biti usposobljeni v posebnih pripravljanih tečajih na normalkah, za nas v Ljubljani.

Pri uresničevanju osnovnošolskega zakona in ustanavljanju šol je vneto sodeloval Blaž Kumerdej z Bleda, okrožni šolski nadzornik, pozneje pa prav tako naš prvi dramatik Anton Tomaž Linhart iz Radovljice; oba sta nadzorovala šole na Kranjskem. (dalje prihodnjič)

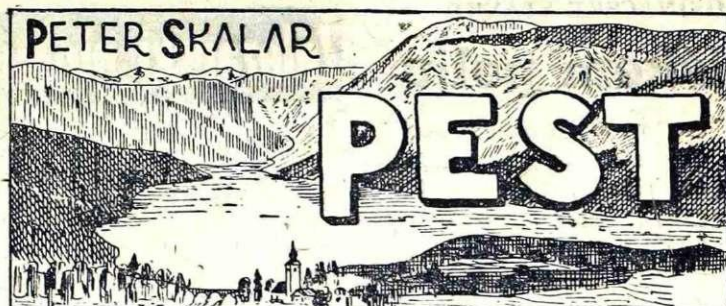

»Kavarna« na Stari Savi, tokrat k št. 7 — v prvem nadstropju je bila učilnica Savskih fužinarjev.

Jeseničani, pozor!

Fičko je naše najbolj popularno vozilo, zato ni čudno, če je interesentov, ki bi ga želeli kupiti, vedno več in če je dobavni rok vedno daljši. Z ozirom na veliko povpraševanje boste odslej lahko naročili avtomobile Zastava tudi na Jesenicah. Prvič bo podjetje Univerzale vpisovalo interese v četrtek, 1. aprila. Prvih dvajset avtomobilov Zastava 750 pa bodo naročniki prejeli že v dveh mesecih in po starih cenah.

Torej še enkrat, Jeseničani, pozor! V dveh mesecih bodo prejeli avtomobile samo tisti, ki se bodo vpisali že v četrtek, 1. aprila. Ne zamudite ugodne prilike.

11. nadaljevanje

»Vse boš zvedela. Skušaj verjeti, da mora biti tako in da je tako za nas najboljše. Si spravila moko in maslo? Brez te uniforme bi ne mogel dobiti ne masla ne moke. Tudi tule v Imenjku bi ne bil več in šef postaje bi ne bil več in vrag vedi, če bi sploh še bil. Saj veš, da so poslali vse druge železničarje službovat daleč v Nemčijo in jih utegnejo poslati še dalj. Tako daleč, da ne bo več sledi za njimi.«

»Franc, mnogo poti vodi skozi življenje in vojna ne bo trajala večno. Če bi bil nekaj časa v Nemčiji in če bi živeli samo od tistega, kar nam dajo na karte, bi tudi šlo. Mislim, da bi ne bilo treba hoditi po takšni poti.«

Zapenjal je bluzo. Krojena je bila dosti dobro in se je kar tesno prilegla njegovemu vitkemu telesu.

»Mar misliš, da Nemci ne bodo zmagali?« jo je vprašal.

»O tem nočem razmišljati. Želim, da bi propadli. Če zaradi nič drugega, si to želim zato, ker je Tomaž v gozdu in ker je tvoj prijatelj. Ali veš, kaj se bo zgodilo, če ga srečaš v tej uniformi? Streljal bo nate, saj bo imel pred seboj gestapovca in ne svojega bivšega sokolskega brata. Če bo streljal nate, te lahko zadene in jutri zjutraj bom lahko vdova zato, ker bo možev najboljši prijatelj ustrelil Teodorja Adlerschitz.«

»Nehaj, vendar. Ali ni dovolj, da me načenja s takšnimi marjami Bajtnekova koza. Tomaž ne bo streljal name in jaz ne nanj. Državni uslužbenec sem, Sabina. Gospodarjev hlapec. To sem bil in to sem. Sem mar jaz kriv, da so se razmere spremenile. Pameten hlapec skuša kar najbolj ustreči gospodarju. Zaradi svojega položaja in kruha. To menda razumeš, Sabina. Če moj sedanji gospodar zahteva red in se moj najboljši prijatelj izpred vojne noče pokoriti redu, kaj naj potem počnem. Naj nastopim proti gospodarju s prijateljem? Takšna abota, me hvala bogu, ni obsedla. Gospodarju bom pomagal vzpostaviti red, nič drugega.«

»Franc, razmisli o tem, kar govoriš in skušaj verjeti!« Stopila je tesno k njemu in ga prijala za ramena. S prsi se je naslonila na njegov hrbet in ga pritegnila k sebi, da se ni mogel opasati.

Mislila je, da ji bo rekel vsaj eno pošteno besedo. Za hip je postal in pridržal sapo, potem se je zasukal in stopil korak stran. Hitro si je zapel pas in segel po kapi.

Njene oči so se rahlo ovlažile in le napol je slišala, ko je dejal:

»Mislim, da mi ne bo treba streljati. Upam, da je dovolj previden in se ne bo nastavljal pred cevi, ki se bodo obračale vanj. Bolje je, da ga dobe živega. Potem se bo morda dalo zanj še kaj storiti. Za nas vse pa bo zelo slabo, če ga še nekaj časa ne bodo dobili. Zapomni si to! Če se bo izmikal do poletja, jaz dotlej ne bom v Imenjku in maslo boš dobivala po dekah. Nikoli več na kile.«

Naravnal je ščit zelene gestapovske kape in odšel, ne da bi ji rekel nasvidenje.

Za skladiščem sta ga pričakala fanta z gorama ledenih kep. Zapodila sta se proti njemu ko obsedena. Zadnji ostanki snega v gredi so bili trdi. S škornji ga je drobil in razbijal na manjše kose. Ko se mu je posrečilo zdrobiti sneg na velikost pesti, se je sklonil in nastale kose hitro zmetal proti fantoma, ki sta imela med tem dovolj priložnosti, da sta ga zasipala s pripravljenimi kepami. Večkrat sta ga zadela v obraz, da ga je speklo in ga spodbujalo, da je urneje drobil sneg. Igra je trajala, dokler fantoma ni zmanjkalo kep. Potem sta predlagala:

»Počijmo, da si pripravimo granate. Ali sva te, kaj?«

»O, seveda,« jima je odgovarjal. »V vojski ni počitka. Čez nekaj dni ne bo več snega in potem se ne bomo mogli več kepati.«

Zdaj je toča poneha in lahko se je ogibal njunim poredkim zadetkom. Začel ju je hudo zdelovati, da sta mu nazadnje ušla za vogal.

»Nehaj, atil!« sta vpila. »Pridi raje sem, da bova videla, kakšno kapo imaš danes!«

»Kakor hočeta,« jima je odvrnil in šel za njima.

»Ali sva te,« sta se mu režala. »Kako si rdeč in lisast po obrazu.« Mlajši Jane je pogledal v zeleno čepico in modro vprašal: »Tistole je smrt, tamle gori, kajneda? To imaš zato, da se te strojevodje bolj boje.«

»To ni zaradi strojevodij, to mora biti tako,« mu je dejal, si otrl lica z dlanimi in potegnil bluzo izpod pasu.

»Zdaj moram iti. Pojdita prido domov in umijta se po obrazu!«

Fanta sta ubogala. S praga mu je Jani zaklical:

Akademski slikar Ljubo Ravnikar razstavlja

Tudi zadnja otvoritev redne vsakomesečne slikarske razstave preteklo soboto, ki jih že dve leti nazaj prireja jeseniški »Dolik«, je izzvenela kot prijeten kulturni dogodek umetniške besede, slike in glasbe. V uvodnem delu otvoritve so dijaki jeseniške gimnazije Jožica Rugelj, Milena Župančič in Stefan Špilak recitali tri pesmi Cirila Zlobca in Toneta Pavčka. V glasbenem delu programa, ki ga je pripravila Glasbena šola, pa sta sopranistka Anica Legatova in baritonist Jaka Jeraša ob spremljavi prof. Silve Gračnarjeve zapela dve pesmi W. A. Mozarta in Emila Adamiča, violinist Jože Bedič pa je zaigral »Cavatino« Joachima Raffa.

Umetnik Ljubo Ravnikar, ki je na otvoritvi tudi sam spregovoril nekaj besed o svojem delu, je bil rojen pred 60. leti v Ljubljani. Slikarstvo je študiral najprej na Akademiji za upodabljanje umetnost na Dunaju, nadaljeval pa je pri znanem slovenskem slikarju Mateju Sternenu v Ljubljani. Danes deluje kot profesor risanja v Kranju, poleg tega pa tudi veliko ustvarja in to predvsem na področju akvarela.

Jeseniškemu občinstvu se predstavlja Ravnikar s 25 akvareli in to samimi krajinami. Motive je izbiral, z nekaj izjemami, na Gorenjskem in značilno za njegovo ustvarjanje je dejstvo, da zelo rad upodablja in s tem tudi dokumentira predvsem stari pristni kmečki ambient, ki danes izumira. Stara dvori-

šča, hlevi, kozolci in podobno so izredno hvaležni motivi za Ravnikarja, ki jim zna vdihniti tako življenjsko neposrednost ter domačnost, da je gledalec naravnost prese- nečen.

Žirovničani med redkimi idealisti

Dejavnost naših Svobod in kulturno-prosvetnih društev vidno stagnira. Pevskih zborov in njih nastopov skoraj ni več, pa tudi za dramske družine, oziroma njih preštete bi bila menda že dva prsta na roki odveč. Pravijo, da je od vseh pevskih zborov v jeseniški občini najagilnejši tako imenovani »jeseniški po-

Razstavljeni dela dokazujejo, da je umetnik velik mojster na področju akvarela saj zna s svojimi realnimi pogledi na izbrane motive pričarati gledalcu vso lepoto in poezijo naše slovenske, posebno pa še gorenjske pokrajine. Brez dvoma bo razstava všeč vsakomur, ki jo bo obiskal, saj se ne bo mogel upreti velikemu čaru, ki ga izžarevajo Ravnikarjevi akvareli in moral bo priznati, da so dela, ki jih gleda, delo umetnika, ki ima veliko talenta, znanja in občutka pri uporabi tako kočljive slikarske tehnike kot je akvarel.

K.

Skozi Blejsko Dobravo letno 300.000 ljudi

Skozi sotesko »Vintgar« in s tem tudi skozi Blejsko Dobravo gre letno nad 50.000 domačin in predvsem tujih izletnikov in turistov. Nad 200.000 pa je letnih obiskovalcev novega pokopališča na Blejski Dobravi. Dobravci so pričeli o tem resno razmišljati. Ugotovili so, da ljudem, ki pridejo na Dobravo, ali gredo skozi vas v Vintgar ne nudijo ničesar in zato tudi nimajo od njih nobene koristi. Poleg letnega turizma bi lahko razvili v vasi zimski turizem z izgradnjo vlečnice, ker razpolagajo z idealnim smuškim terenom. Menijo, da je v zvezi z razvojem turizma najnujnejše asfaltiranje ceste, ureditev pešpoti in vozne poti do soteske Vintgar, postavitev odgovarjajočega paviljona in končno tudi izgradnja vlečnice. O svojem načrtu so seznanili na nedavnem posvetu predstavnike domačih družbenih organizacij, Turističnega društva Gorje, Turističnega društva Jesenice in Skupščine občine Jesenice. Z načrtom so se vsi strinjali in razpravljali o možnosti njegove realizacije. Inž. Drinovc, načelnik oddelka za gradnjo in komunalo občine Jesenice je pojasnil, da je za letošnje leto predvideno asfaltiranje ceste skozi vas, od podvoza do podvoza. Domači pa so podčrtavali nujsnost asfaltiranja ceste do pokopališča. Pešpot in vozno pot do soteske Vintgar bo uredila Stanovanjska

skupnost Bl. Dobrava, medtem ko bo Turistično društvo Jesenice uredilo dostop v sotesko z dobriške strani. Da bi ustregli onim, ki potujejo skozi Dobravo v Vintgar in predvsem številnim obiskovalcem novega pokopališča, bodo skušali najti sredstva za nabavo in postavitev paviljona ob cesti pod pokopališčem. V njem bi poleg razglednic, spominčkov, pijače, hladne in delno tudi tople hrane prodajali tudi cvetje, sveče, vence in drugo. Ker je tak paviljon Bl. Dobravi več kot potreben, ga bodo skušali zgraditi že spomladi. Za razvoj zimskega športa pa bi bila največjega pomena vlečnica. Zgraditi jo nameravajo na travniku nad poslopjem podjetja »Cokla«. Sestavili bodo gradbeni odbor, ki bo pripravil vse potrebno za odkup zemljišča, zbiranje sredstev in nabavo ter postavitev vlečnice. Smernice za razvoj turizma na Blejski Dobravi so določene. Da bodo pričeli vsi prebivalci te vasi misliti »turistično«, bodo podvzeli akcijo za njih vključitev v Turistično društvo Jesenice. Realizacija pa bo v največji meri odvisna od Krajevne skupnosti, ki je s predlaganimi izboljšavami in dosedanjim agiliteto že pokazala dobro voljo. Potrebna pa bo tudi moralna kot materialna podpora s strani merodajnih.

L.

grebni zbor, ki redno nastopa na Blejski Dobravi... Komorni zbor jeseniške Svobode vadi redno in nastopa v glavnem izven Jesenic, pevski zbor javorške Svobode pa je zašel v krizo, ker mu tudi primanjkuje mladih pevcev. O drugih pevskih zbora (razen šolskih) trenutno v jeseniški občini ni kaj zapisati, ker spe spanje pravičnega. Pa tudi z dramskimi družinami ni nič bolje. Če bi ne bilo Čufarjevega gledališča, bi ta dejavnost v jeseniški občini skoraj izumrla. No, izjema je v Žirovnici. Dramska družina Svobode »France Prešeren« v Žirovnici, ki ima svoj sedež na Breznici, je naštu dirala v letošnji sezoni že tretje gledališko delo. Zadnje čase so naštu dirali v režiji Cirila Vistra z Jesenic Finžgarjevo ljudsko igro DIVJI LOVEC. Težnja po uprizoritvi igre rojaka Finžgarja je bila v Žirovnici že nekajletna. Z dobro organizacijo je letošnje društvo uspelo dobiti dovolj mladih, ki so se za igro od vaje do vaje bolj navduševali. Režiser Vister je imel težko delo, ker je bila večina na stopajočih prvič na odru in ker je imel z malo izjemo opravka le z mladinci in mladinkami. Podčrtamo pa lahko da je kljub temu uspel. Divjega lovca so zaigrali v petek za učence žirovniške šole, premiera je bila v soboto zvečer in prva ponovitev v nedeljo popoldne. Pri vseh treh predstavah povsem nabita dvorana je dala nastopajočim najlepše priznanje, Svobodi Žirovnica pa vzpodbudno za nadaljno aktivizacijo dramske družine. Nastopajoči so pri vseh treh predstavah navdušili občinstvo, saj so podajali gorenjske prizore do živeto in predvsem originalno. Bilo bi prav, da bi Žirovničani, ki jih moramo prištevati med redke idealiste, uprizorjali priljubljeno slovensko ljudsko igro, dokler bo ta obiskana. V sezoni pa bi jo bilo dobro posredovati tudi turistom.

L.

Pomen racionalizacije v železarski industriji

V letošnjem januarju je bilo v Düsseldorfu zborovanje »Združenja za racionalizacijo« zahodnonemške pokrajine Nordrhein-Westfalen. Na tem zborovanju so imeli med drugimi tudi referat o racionalizaciji v železarski industriji. V referatu je bilo navedenih nekaj zelo tehničnih misli in podatkov o pomenu racionalizacije v železarski industriji na splošno. Ker so zanimivi tudi za naše razmere, jih v skrajšani obliki posredujem.

Danes je samo po sebi umevno, da skušajo podjetja, ki so sicer v primerjavi s konkurenčnimi podjetji iste šroke na enaki ravni, izboljšati svoj položaj s stalnimi racionalizatorskimi posegi na tehničnem in komercialnem področju. Zato lahko pride resnična konkurenčna sposobnost na tržišču do izraza samo v boljšem ali slabšem preskrbovanju naročnika z odgovarjajočimi izdelki. Dejansko mora biti v današnjih razmerah dobavitelj najbolj-ši racionalizator svojega naročnika. Ker pa je v gospodarskem ciklusu vsako podjetje istočasno dobavitelj in naročnik, pomeni to, da je racionalizacija danes v dvojnem pogledu nujnost za vsako gospodarsko organizacijo. Na eni strani lahko pričakuje racionalizatorske nasvete s strani svojih dobaviteljev in

na drugi strani pa je z ozirom na konkurenčni boj na tržišču obvezna, da posreduje svoje racionalizatorske predloge naročnikom. Pri tem seveda ni mišljena direktna racionalizacija, temveč racionalizatorske ideje, nastale iz virov, ki jih podjetje — naročnik nima na razpolago.

Ta potreba, misliti na racionalizacijo pri naročnikih, zahteva seveda določene napore in tudi stroške izven ograje lastnega podjetja. Potrebni so specializirani strokovnjaki, naprave, stalno obiskovanje naročnikov in podobno. Rudniki železne rude premogovniki, rafinerije nafte, proizvajalci fero zlitin, da omenimo samo nekatere dobavitelje železarske industrije, bi kmalu izgubili svoje naročnike, če se ne bi poleg ostalega brigali tudi za to, kako se lahko njihovi izdelki

najbolj racionalno uporabijo. Kot primer takšne skrbi rudnikov železne rude za čim boljši vsip v plavžih lahko navedemo pelete, ki jih običajno proizvajajo v rudnikih. V plavžih severnoameriških železarn so v letu 1957 porabili 40 % surove železne rude, v letu 1964 je ta številka padla na 13 % in precejšen delež predstavljajo poleg sintra peleti, ki jih proizvajajo v rudnikih železne rude.

V istem položaju nasproti svojim kupcem so železarne, za katere ni več najboljši odjemalec rja, temveč naročnik, ki skuša pri predelavi železarskih izdelkov tudi čim več zaslužiti. Jasno je, da pride porabnik železarskih izdelkov najceneje do zasluzka, kadar dobi natančno toliko materiala kot ga potrebuje, torej ne premalo pa tudi ne preveč. Majhne in točno kontrolirane tolerance dimenzij dobavljenega materiala predstavljajo čisti dobiček za naročnika. Znan je podatek iz neke avtomobilске tovarne v ZDA, ki je izdelala v enem dnevu vsak 17. avtomobil na tekočem traku iz pločevine, prihranjene zaradi nižjih tolerance dimenzij, ki se jih je držal dobavitelj pločevine.

Važen vir prihrankov na materialu pri naročnikih so tudi napor železarn, da bi proizvajale material za različne jeklene konstrukcije z boljšimi mehanskimi lastnostmi, kar omogoča manjšo težo porabljenega materiala. V ilustracijo navajam nekaj zelo značilnih primerov.

Najvišja stavba v ZDA Empire State Building v New Yorku, ki ima 102 nadstropji, bi lahko imela, če bi jo gradili danes, pri isti teži jeklenega materiala 115 nadstropij. Novi most čez Ren pri Kölnu v Zahodni Nemčiji je bil izdelan iz samo 8.000 ton jeklenih konstrukcij, medtem ko bi pred leti porabili za enak most 15.000 ton. Če uporabljamo ladjedelnico pri gradnji tankerja z nosilnostjo 80.000 ton jekla, pri katerem mora upoštevati dodatek za korozijo, potem je potrebno 1.800 ton pločevine več, kar pomeni poleg samih stroškov za pločevino še 400.000 ton manj prevoženega tovora v 20 letih. Poleg tega mora ta ladjedelnica še obvezno naročiti za izdelavo istega tankerja 150 ton pločevine več zaradi po tolerancah dopustnih razlik v debelini pločevine.

Brez dvoma nam že teh nekaj zgornjih številk nazorno pokaže, kako velik vpliv ima lahko železarna na racionalizacijo proizvodnje ter znižanje proizvodnih stroškov pri svojih naročnikih. Vendar takšnih primerov bi lahko našli še veliko, saj gre ravno pri uporabi železarskih izdelkov v večini primerov za velike količine materiala in s

tem tudi za velika finančna sredstva.

Iz teh izvajanj lahko potegnemo zaključek, ki je važen tudi za naše razmere in našo železarno. Ne sme nas namreč zavajati današnja situacija, ko lahko z ozirom na pomanjkanje železarskih izdelkov v naši državi brez težav prodamo vse, ne da bi se pri tem kaj dosti brigali za situacijo pri naših kupcih. Spomnimo se samo na leto 1962, ko smo imeli precejšnje težave pri prodaji naših izdelkov doma in v inozemstvu in smo skoraj morali v nekaterih obratih načrtno znižati proizvodnjo. Lahko smo prepričani, da sedanja situacija izredne konjunktura ne bo večno trajala in lahko pričakujemo, da bomo v prihodnje vedno bolj čutili pritisk domače, pa tudi tuje konkurence. Zato je prav, če že sedaj, ko nimamo težav s prodajo, ne pozabimo na slabše čase, ki bodo lahko še prišli in pričnemo misliti tu-

di na pomoč našim naročnikom, da bi lahko naše jeklo čim bolj uspešno in za svoje poslovanje čim bolj donosno uporabili. Pri tem bo moral odigrati svojo vlogo naš raziskovalni oddelek in skupaj z obrati razvijati takšne izdelke, ki bodo ne samo z naše strani, temveč tudi s strani kupca čim bolj zanimivi in primerni za uporabo. Poleg tega bo moral tudi naš servisni oddelek v okviru prodajnega odelka odigrati vedno večjo vlogo in pomagati našim kupcem z nasveti in demonstracijami pri odločitvah za uporabo določene vrste jekla.

Tudi za našo železarno velja ugotovitev, navedena v začetku tega odstavka: vsako podjetje je v gospodarskem ciklusu istočasno naročnik in dobavitelj. Mi se v sedanjem stanju raje zavedamo, da smo naročnik, znatno manj pa, da smo tudi dobavitelj.

K.

Občni zbor hokejskega kluba

Streha in mladina

Jeseniški hokejisti, hokejski delavci in ljubitelji tega športa so se v soboto, 20. marca, zbrali na rednem letnem občnem zboru. Pregledali so svoje delo, uspehe in neuspehe ter postavili nekaj smernic za prihodnje delo hokejskega kluba.

V razpravi so zelo kritično ocenili ravnanje uprave zaradi pomanjkanja strokovnega kadra za vodenje mladine. V prihodnje bodo temu problemu posvetili več pozornosti in navezali stike z osnovnimi šolami, od koder bodo črpali mladino. Mnogo je bilo kritike na račun slabega sojenja v zvezni hokejski ligi, ki našemu hokeju prav gotovo ne more biti v ponos in zavira njegov razvoj. Tudi sistem tekmovanja za državno prvenstvo nam ne koristi, temveč fizično in kvalitativno škoduje. Razumljivo je, da drugi klubi ne bi soglašali s spremenjenim načinom tekmovanja, vendar bi pristojni organi morali sistem tekmovanja spremeniti, saj pomenijo Jesenice kvaliteten vrh našega hokeja, ki naj bi se v bodoče še bolj razvil. To bo mogoče le tako, da se Jesenice vključijo v tekmovanje za alpski pokal, na katerem sodelujejo Cortina, KAC, Arosa, Innsbruck in še nekatera moštva.

Med glavnimi točkami občnega zbora je bila tudi razprava o pokritem drsališču. Največji problem je trenutno denar, saj nihče, razen občinskih forumov in železarne, nima razumevanja za to. Tako gradbeni odbor še ni dobil predvidenih kreditov. Če bodo razmere urejene pravočasno, bomo Jeseničani lahko v prihodnji sezoni, ko je pri nas predvideno svetovno prvenstvo, že lahko gledali tekme v pokritem drsališču. S

tem bo odpravljena marsikatera nevšečnost.

Na občnem zboru je v imenu hokejske zveze Jugoslavije inž. Marjan Lukša predal kapetanu jeseniškega moštva Albinu Felcu pokal za osvojitve najvišjega naslova.

Po občnem zboru je bila v zgornjih prostorih Kazine malica, na kateri so podarili praktična darila igralcem prvega moštva.

Novi upravni odbor hokejskega kluba šteje precej manj članov in v njem zasledimo tudi nekatera nova imena.

P. K.

Hokejisti v JLA

V teh dneh so odpotovali na odsluženje vojaškega roka trije najboljši jeseniški hokejisti: Albin Felc, Viki Tišler in Ivo Jan. Tako bodo Jesenice v prihodnji sezoni precej okrnjene, toda iz JLA se bodo vrnil nekateri igralci, tako da vrzel ne bo preveč občutna. Upajmo, da bodo omenjeni hokejisti kljub vojaščini lahko v prihodnji sezoni zastopali državne barve v reprezentanci, ki bo morala vsaj na domačih tleh popraviti spodrsljaj s Finske.

Dopisujte v Železarja!

Kaj bomo gledali v kinu

Kino »RADIO«

27. in 28. marca ameriški barvni CS film KOMANCEROSI, ob 17. in 19. uri, v nedeljo tudi ob 15. uri.

29. marca poljski barvni CS film KRIŽARJI, ob 17. in 19. uri.

30. in 31. marca šved. film HUDICEVO OKO, ob 17. in 19. uri.

1. in 2. aprila češki CS film LABIRINT SRCA, ob 17. in 19. uri.

3. aprila nemško-jugoslovanski barvni CS film WINNETOU — II. del, ob 17. in 19. uri.

Kino »PLAVŽ«

27. in 28. marca švedski film HUDICEVO OKO, ob 18. in 20. uri, v nedeljo tudi ob 16. uri.

29. in 30. marca ameriški barvni CS film KOMANCEROSI, ob 18. in 20. uri.

1. in 2. aprila italijanski barvni VV film KAPETAN »OGENJ«, ob 18. in 20. uri.

3. aprila ameriški film PATROLA SMRTI, ob 18. in 20. uri.

Kino ŽIROVNICA

27. marca italijanski barvni dokumentarni film PASJE ŽIVLJENJE.

28. marca francoski kriminalni film ALARM NA JEU.

31. marca ameriški barvni CS film KOMANCEROSI.

3. aprila italijanski barvni VV film KAPETAN »OGENJ«.

Kino DOVJE-MOJSTRANA

27. marca francoski VV kriminalni film ALARM NA JEU.

28. marca italijanski barvni dokumentarni film PASJE ŽIVLJENJE.

1. aprila ameriški barvni CS film KOMANCEROSI.

3. aprila švedski film HUDICEVO OKO.

Kino KOROSKA BELA

27. marca ital. VV barvni film KAPETAN »OGENJ«.

28. marca angleški barvni CS film VLOMILEC.

29. marca švedski film HUDICEVO OKO.

3. aprila češki CS film LABIRINT SRCA.

Kino KRANJSKA GORA

27. marca angleški barvni CS film VLOMILEC.

28. marca ital. barvni VV film KAPETAN »OGENJ«.

1. aprila švedski film HUDICEVO OKO.

2. in 3. aprila ameriški barvni CS film KOMANCEROSI.

DEŽURNI ZDRAVNIK

Za čas od 26. marca od 12. ure do 2. aprila do 12. ure.

ZAHODNI DEL JESENIC: dr. Mihael Sajevec, Jesenice, Tavčarjeva 5, telefon 94, Rešilna postaja Jesenice.

VZHODNI DEL JESENIC: dr. Stanka Rosenstein, Jesenice, Cesta bratov Stražičar 34, telefon 82-244, int. 733.

Iz razprave Franca Kobentarja na V. kongresu ZKS

Obdobje med IV. in V. kongresom Zveze komunistov Slovenije je bilo za komuniste in ves sedem-tisočlanski kolektiv železarne Jesenice izrednega pomena, ker je zahtevalo precejšnje napore pri urejanju zunanjih in notranjih problemov. Zaradi zastarelosti in iztrošenosti obstoječih naprav se je kolektiv 1961. leta odločil za obsežen program. Mimo rekonstrukcije obstoječih obratov smo se lotili novih gradenj. Ta odločitev je povzročila vrsto težav in nalog. Izpolnjevanje nalog pa ni bilo odvisno samo

od volje in pripravljenosti kolektiva, temveč od širših družbenih činiteljev. Za zunanje probleme lahko rečemo, da smo jih zadovoljivo reševali, razen problema plafoniranih cen, za katere menimo, da je že čas, da jih ukinemo in uvedemo namesto njih kontrolirane cene, dokler tržni pogoji ne bodo dovoljevali uvedbe prostih cen za te vrste proizvodov.

V tem času smo uvedli sistem samoupravljanja po ekonomskih enotah, uvedli delitev osebnega dohodka po enoti proizvoda ter izde-

lali in sprejeli statut podjetja. Samoupravljanje po ekonomskih enotah je že v začetku pokazalo vrsto pozitivnih stvari in to predvsem pri utrjevanju organizacije dela, odkrivanju notranjih rezerv, dvigu produktivnosti dela ter v zvezi s tem pri zniževanju proizvodnih stroškov. Pokazale pa so se slabe strani, ki so predvsem posledica nedograjenega sistema samoupravljanja ter najvažnejšega elementa — delitve po delu, česar še nismo uveljavili v vseh ekonomskih enotah.

Naši proizvajalci in organi samoupravljanja delovnih enot samostojno odločajo o formiranju in delitvi osebnih dohodkov, sodelujejo pa pri sprejemanju proizvodnih programov, pri uporabi amortizacije za zamenjavo, pri sklepanju in odpovedovanju delovnega razmerja in pri drugih personalnih zadevah. Ni se nam še posrečilo v celoti prenesti formiranja in delitve dohodka na ekonomske enote. Menimo, da je to poglavitni razlog za pogostna nezadovoljstva v posameznih ekonomskih enotah.

Občni zbor društva varilne tehnike

Slovenska beseda DA ali NE?

V torek, 23. marca, je bil v klubskem prostoru v Kazini letni občni zbor društva varilne tehnike Jesenice. To društvo šteje trenutno 76 članov, ki so vsi zaposleni v železarni. Na žalost se do sedaj ni posrečilo pritegniti v članstvo tudi varilcev iz ostalih gospodarskih organizacij naše in radovljiške občine, ki tvorita področje društva Jesenice.

Na občnem zboru je bilo prisotnih 70% članov in kar je posebno razveseljivo, se je to pot udeležilo občnega zbora tudi večina mladih varilcev in varilskih strokovnjakov. Občnega zbora se je udeležil kot gost tudi inž. Štular, direktor instituta za varjenje v Ljubljani.

Iz poročila predsednika društva inž. Mlakarja je bilo razvidno, da je društvo organiziralo v svoji mandatni dobi dve strokovni ekskurziji, dva varilska tečaja in več strokovnih predavanj. Poleg tega se je več članov društva udeležilo raznih strokovnih predavanj v Ljubljani na inštitutu za varjenje in raznih mednarodnih strokovnih posvetovanj tehnike varjenja v Helsinkih, Pragi itd.

Da je bila društvu omogočena navedena vzgoja varilske čena navedena vzgoja varilskega kadra, oziroma strokovno izpopolnjevanje tega, je to predvsem zasluga Železarne Jesenice, ki je vedno pokazala razumevanje, kadar je društvo zaprosilo za finančno pomoč za svoje akcije.

Po razpravi o delovanju društva v pretekli dobi se je razvila živahna razprava o strokovni knjigi »PRIRUČNIK ZA UPOTREBU DODATNOG MATERIALA KOD ZAVARIVANJA TOPLJENJEM«, ki jo je izdala Železarna Je-

senice in katere avtor je priznan slovenski in jugoslovanski strokovnjak inž. Leo Knez. Knjiga je vezana lično v polivinilu, v prijetni zeleni barvi in obsega 162 strani. Na straneh knjige od 147 do 162 je slovarček tehničnih izrazov, poleg srbohrvatskega še v slovenskem, angleškem, francoskem in nemškem jeziku. Nima namena strokovno oceniti knjigo, pač pa pripomniti, da je to knjigo izdalo eno največjih slovenskih podjetij samo v srbohrvatskem jeziku. Vsak udeleženec občnega zbora, oziroma član društva je namreč prejel izvod navedene knjige in ko smo ugotovili, da je tiskana samo v srbohrvatskem jeziku, je nastalo splošno negodovanje. Težko je namreč preprosto slovenskemu delavcu in tudi inteligentu razumeti, da so strokovne knjige, razni priročniki in prospekti pisani tudi za slovensko jezikovno področje v glavnem samo v srbohrvatskem jeziku. To omalovaževanje slovenske besede je bilo že večkrat kritizirano v časopisih s strani slovenskih proizvajalcev in potrošnikov, vendar izgleda premalo odločno. Ironija je brez dvoma to, da za denar, ki ga ustvarja slovensko govoreči proizvajalec, izdajajo knjige, prospekte itd. slovenska podjetja v glavnem samo v srbohrvatskem jeziku, medtem ko za vse to, pisano v jeziku proizvajalca, ni denarja, ali pa kar je verjetneje, ni razumevanja in spoštovanja do lastne materine besede.

Ob tej priliki naj omenim, da je bil leta 1954 na svetovnem kongresu varilne tehnike v Firencah v Italiji sprejet slovenski jezik kot enakopraven v mednarodni terminološki slovar poleg francoskega, angleškega, ruskega in nemškega jezika. V vseh snopičih tega slovarja, ki jih je izdala ta mednarodna organizacija, je slovenski jezik obravnavan enakopravno in so vsi

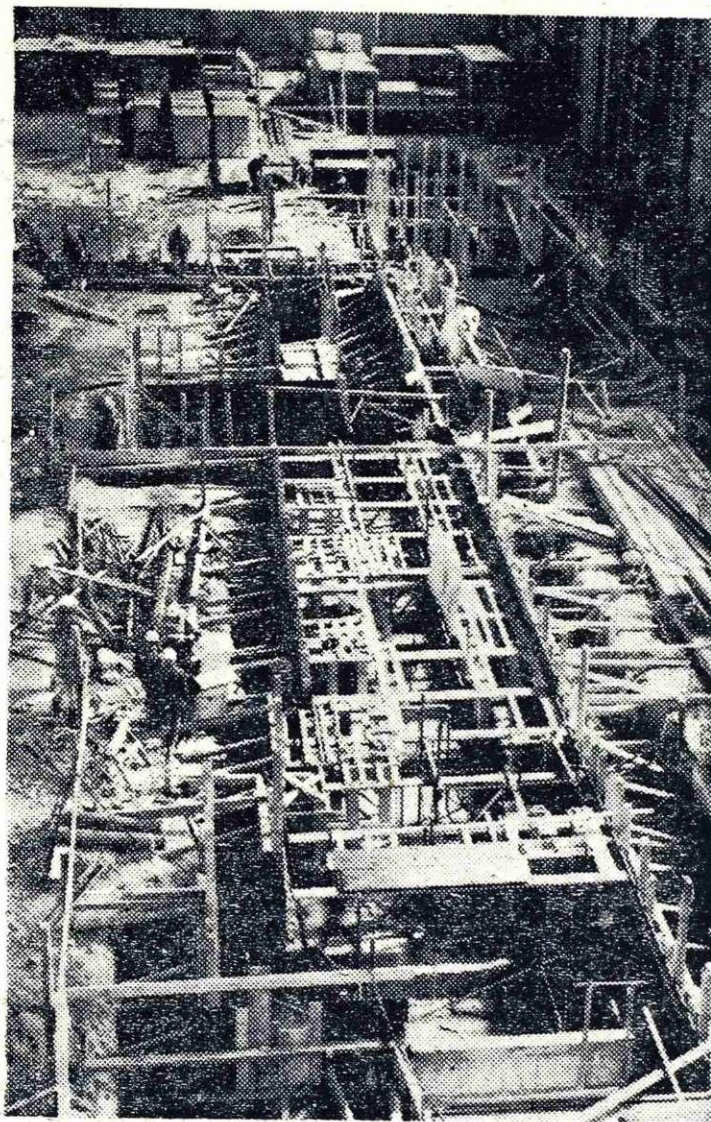
izrazi objavljeni tudi v slovenščini. Zato je tem težje razumeti tak odnos slovenskih podjetij do tiskane slovenske besede. Ne bi hotel omenjati naše ustave, ki govori in zagotavlja enakopravnost slovenskega jezika, ker je tu vse v redu. V redu ni samo naš malomaren odnos in omalovaževanje slovenskega jezika od nas samih. Znanje so težave majhnega naroda glede na njegov jezikovni obstoj, to so majhne in zato drage naklade knjig, brošur, prospektov itd., vendar če pomislimo na to, da so naši pradedje, dedje in tudi naša generacija žrtvovali svojo kri in življenje za obstoj slovenske besede in naroda, tudi ne bi bilo težko našim slovenskim gospodarskim organizacijam letno žrtvovati nekaj milijonov dinarjev za tiskanje vseh navedenih priročnikov, brošur in prospektov tudi v slovenskem jeziku. To nam narekuje ne samo naš odnos do slovenskega jezika, ampak kot že rečeno tudi naš odnos do lastnega proizvajalca in potrošnika. Sicer pa še vedno velja: če sam ne spoštuješ svojega materinega jezika, ne pričakuj tega od tujca.

Zaradi vsega navedenega je bil sklep občnega zbora, da se apelira na Železarno Jesenice, da izda navedeni priročnik tudi v slovenskem jeziku. V prihodnje pa spoštujemo slovensko besedo že pri prvi izdaji.

Po končanem občnem zboru je bilo zelo zanimivo predavanje, ki ga je imel direktor instituta za varjenje v Ljubljani inž. Štular. Predavanje o razpokah v toplem zvaru, razpokah v hladnem zvaru (mikrorazpoke), vodik v zvaru, ribjih očesih, razpokah pod zvarom in porah, je bilo zelo zanimivo. Predvajani film »Vodik v zvaru« je bil za vse prisotne izredno poučen in je potrdil škodljivost le-tega v zvaru.

Želimo, da bi novi odbor društva upošteval sklep občnega zbora in omogočil članom čim več tako kvalitetnih predavanj.

Komljanec

V hali jeklovleka na belškem polju hitijo z betoniranjem temeljev, da bi lahko že 25. julija začeli obratovati

Do začetka še tri tedne za priprave

Košarkarji so se že na višku sezone marljivo pripravljali. Dvakrat tedensko se zberejo v telovadnici osnovne šole in trenirajo. Do sedaj so odigrali devet kondicijskih tekem. Petkrat so zmagali, štirikrat pa izgubili. Jeseničani bodo letos nastopali v I. slovenski ligi, zato so dobili nekaj novih igralcev. V matični klub se je vrnil Koren, Jeram iz Medvod, od Slovana pa Peterman. Trener meni, da bodo prav gotovo ostali v I. ligi, čeprav jim ostali klubi napovedujejo obratno. Prvi nasprotnik jim bo ASK Tivoli, ki je najresnejši konkurent za prvo mesto.

Tudi ženske tekmujejo v I. slovenski ligi in so bile lani prve. Zaradi preskromne rutine niso tekmoval naprej, ampak so ostale v slovenski ligi. Prav tako vadijo dvakrat tedensko in je na treningu od 12 do 14 igralk, ki so vse, razen dveh, mlade. Konkurenca bo letos precej ostra, saj kandidirata za prvo mesto Branik in povratnik iz zvezne lige Slovan. V prvem kolu se bodo Jeseničanke pomerile s Slovanom.

Tekmovanja se začnejo v košarkarski ligi 18. aprila. Igralci pričakujejo, da jih bodo ljubitelji tega športa bodrili pri hudih preizkušnjah z ostalimi klubi.

P. K.

ŽELEZAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo Železarja, Železarna Jesenice. Tel. int. 758 in 394 — Tisk CP »Gorenjski tisk«